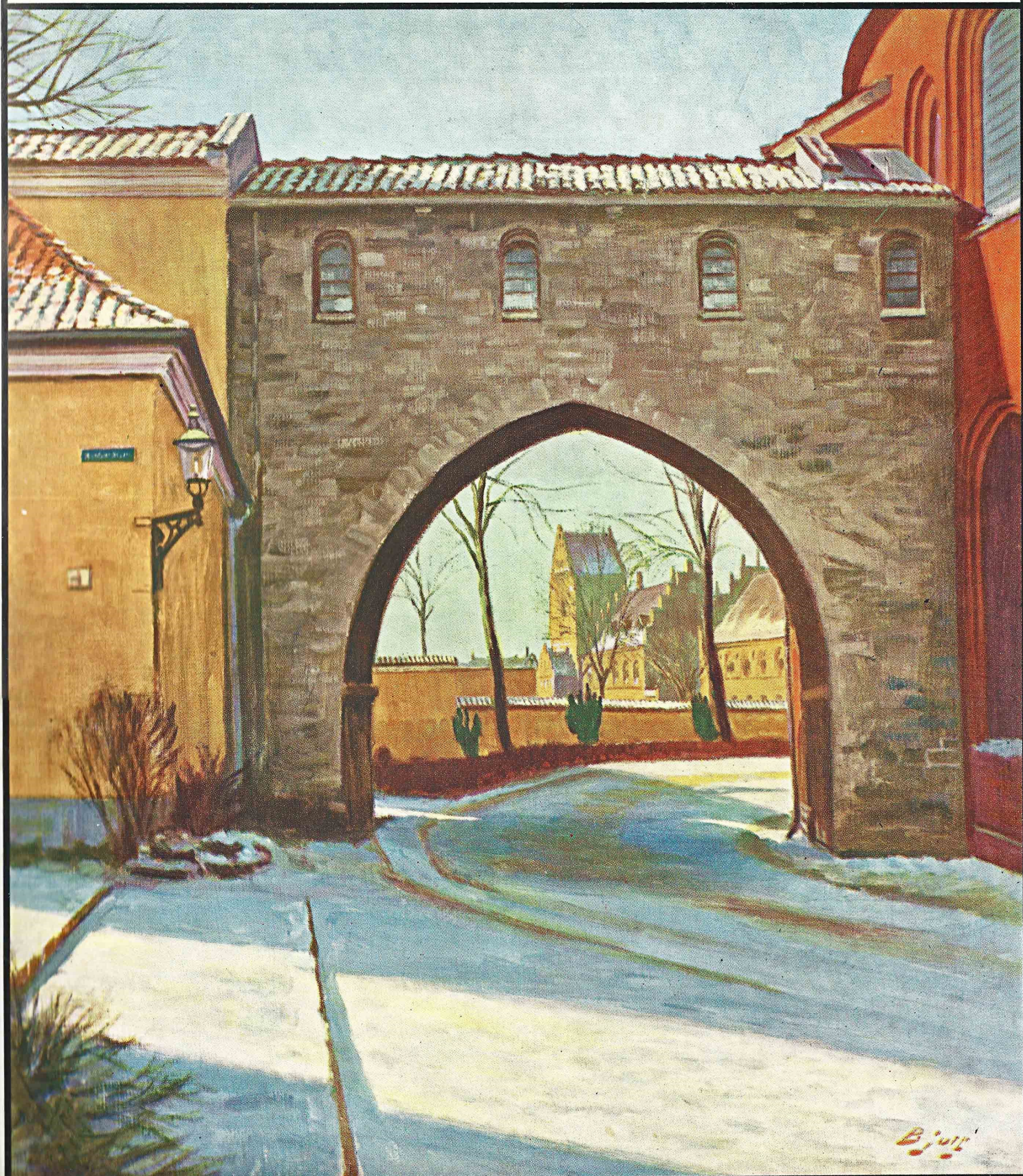

Jul i Roskilde

MINDER FRA DEN GAMLE BIO

AF ELLEN ASBORG

I vore Dage, hvor Biografernes Annoncer lokker med »Wide Screen«, »Cinemascope« o. s. v., er det unægtelig morsomt at kaste Blikket 35 Aar tilbage i Tiden og se, hvorledes Biograflivet udfoldede sig dengang.

Der var paa det Tidspunkt kun to Biografer i Roskilde, Kino og Bio. Kino havde til Huse, hvor Kontantforretningen nu ligger, men af det gamle Kino er alle Spor slettet, hvorimod den gamle Bio-Sal eksisterer endnu, idet den fungerer som Møbellager for Firmaet Chr. A. Nielsen & Søn, Olsgade 4, og ligger over denne Forretning.

Fra 1919 til 1930 virkede jeg som Pianistinde i Bio, der dengang blev drevet af nu afdøde Direktør E. Møller, og jeg skal i det følgende prøve at fremdrage nogle Erindringer fra den Tid. Selve Biograf-Salen fremtraadte meget spartansk; det samme kan siges om Siddepladserne, der var nøgne Træstole, — dog med den Forskel, at de reservede Pladser havde Armlæn. Havde Publikum Ventetid, var de henvist til at tilbringe denne henholdsvis paa en indvendig og en udvendig Trappe. Den udvendige var jo lidt streng i Snestorm eller Regn, men man stillede jo ikke saa store Fordringer til Komforten dengang. Til Gengæld saa Billetpriserne jo ogsaa noget anderledes

ud dengang end i Dag. De allerældste var 5 Øre for Børn og 15 Øre for Voksne.

Pladserne var unummererede, der var Forestilling hver Time med Lys-Pauser mellem hver Akt, og da Films dengang havde fra 4 til 6 Akter, kunne det jo nok, med alle disse Afbrydelser, have sine Vanskeligheder at leve sig helt ind i Handlingen.

Varmen i Salen blev leveret af en mægtig, tykmalet »Forsamlingshus-Kakkelovn«, der stod bagest i Salen ved de reservede Pladser. En rigtig kold Vinteraften, naar der var fyret godt i omtalte Kakkelovn, var det et ligefrem festligt og farverigt Syn, der mødte een, naar man kastede et Blik udover Publikum! De to bageste Rækker laa lunt i Svinget og lignede nærmest kogte Krebs, medens Folk paa de forreste Rækker (jeg selv inclusive) var blaa i Hovederne af Kulde.

Var der Lystspil paa Programmet, havde vi som Regel Forestilling for Børn Søndag Eftermiddag. Der spilledes saa mange morsomme smaa Farcer dengang, rigtig noget for Ungerne. Sikket Hus, saadan en Salfuld kunne lave! Omkring Klaveret, hvor jeg sad, var der et Forhæng, og adskillige Gange en saadan Eftermiddag har smaa Vandløb fundet Vej ind til mig fra de forreste Rækker, der befandt sig lige paa den anden Side af Forhænget. Saa blev der pludselig Uro,

Hvisken og Tisken om, hvem den uheldige vel kunne være. Ja, jeg maatte jo somme Tider tørre et Par Barne-taarer af og sende en saadan lille, vandskadet Unge hurtigst muligt hjem til Mor.

Jeg havde forøvrigt gennem flere Aar et mærkeligt Job. Der kom to Gange om Ugen en fin, ældre Herre i Biografen, og inden Forestillingen begyndte, kom han op til mig og bad mig tælle tyve Draaber Medicin op i en Ske. Han fortalte mig, at han havde været Skuespiller og derfor var saa interesseret i Film. Han havde et daarligt Hjerte, derfor Draaberne. Desværre har jeg helt glemt hans Navn.

Een Ting, maaske den eneste, er vist forblevet uforandret gennem Tiderne, det er Begrebet »Chokoladrendreng«. Jeg har den faste Overbevisning, at det maa være en god Start i Livet at begynde som saadan. Thi en morsom Kendsgerning er det, at de fire Chokoladrendreng, jeg husker fra min Biograf-tid, nu alle er ansete Mænd i særdeles gode Stillinger, nemlig: Grosse-rer Agner Møller, Køben-havn, den nuværende Leder af Biografen, Direktør Leif Kops Møller, Direktør Harry Petersen, kendt fra »Fjord-villa«, Roskilde, og Hotel Kong Frederik, Sorø, samt Bankbogholder Svend Aage Pedersen, Roskilde Bank. Naar jeg engang imellem møder disse granvoksne Mænd, kan jeg endnu for mig se dem i deres Matros-tøj, klar til Salg, med Chokoladekurven paa Maven.

Forøvrigt havde disse Drengene nu ogsaa et meget vigtigt Hverv ved Siden af deres Handel. De sørgede for Lydeffekter til de løsslupne Farcer! Det var noget, der passede Drengene, naar Stortrommen og Haarsigten med Ærterne kom frem fra Krogen. Trommen leverede Bum'et, naar f. Eks. Chaplin stod paa Hovedet over et Dørtrin med en Lagkage i hver Haand. Ærterne i Sigten skulde illudere som Hagl, Regn, Storm og Bølgebrus. En Aften skete der et lille grin-agtigt »teknisk Uheld«. I Farcen havde den overvæg-tige Fatty med Besvær faaet anbragt alle sine mange Kilo i en lille, tohjulet Kærre forspændt en Ged. Da han under Køreturen hilste paa en Bekendt, vippede Vognen bagover, og Geden gik tilvejs, sprællende mellem Vognstængerne. Her var et mægtigt »Sjask« paa Trommen aldeles paakrævet, Drengen afventede Øjeblikket med stirrende Øjne og spændte Muskler, men da Tiden var inde, fik han saa meget Sving i Kollen, at denne røg ham ud af Haanden og havnede i Mørket blandt Publikum!

Mon der i 1920 fandtes en Biograf, hvor der ikke var Lopper? Jeg tror det ikke. Dels var der jo de fleste Steder almindelige Trægulve, dels var det smaat med effektive insektdræbende Midler dengang. Hvad kunde det nytte, at Lokalet blev holdt nok saa pænt og rent, naar Fru Mortensen om Aftenen satte sig til Rette paa sjette Række med 3—4 smaa blinde Passa-gerer i de merceriserede Strømper, og hvem kunde forhindre, at de smaa Springere syntes, at der saa

hyggeligere og lunere ud i Fru Hansens uldne dito paa femte og forlagde Residensen dertil? Man skal jo forøvrigt da ogsaa helst »tage noget med sig hjem« fra et Biografbesøg!

Lopperne var forøvrigt ogsaa særdeles flinke til at kigge ind til mig bag Forhænget.

Let var det nu ikke for mig at gøre Musikken ekstra sødmefyldt til et romantisk Frieri eller lignende, naar 3—4 af de smaa Snyltere var blevet enige om at holde Fællesspisning paa min Ryg! Et Par Gange havde jeg det Held, medens jeg spillede, at snuppe saadan en Synder, og medens jeg fantaserede med den ene Haand, sendte jeg Fyren i en elegant Bue — ja, tilgiv mig — ud blandt Publikum! Min Næstekærlighed krympede sig lidt ved denne Gemenhed, men jeg trøstede mig med, at Publikum dog havde Hænderne fri og kunde bøde lidt paa Miseren, medens jeg var et hjælpeløst Offer.

En Film, fra hvis Opfø-relse jeg har et Par meget tydelige omend forskelligar-tede Erindringer, var »Terje Vigen«, Ibsens dramatiske Digt omsat til Film af Sven-skerne med Victor Sjøstrøm i Titelrollen. Der blev fæl-det mange Taarer over Terje Vigns barske Skæbne, og en Aften blev den graad-tunge Stemning yderligere sat i Vejret, da en Dame blandt Publikum pludselig paa klingende Norsk begyndte at deklamere de Vers, der passede til Fil-

mens Handling. Hun gjorde det meget dramatisk, og Virkningen var betagende.

Men et Par Aftener efter fik den florumvundne Stemning i Terje Vigen nu alligevel sit Dødsstød; det skete paa følgende Maade. Det var en lun Sommer-aften. Ovre paa Hotel »Prinsen« havde »Gamle Sel-skabelige« Bal med det dengang saa kendte Brødrene Lunds Orkester. Alle Vinduerne fra Balsalen ud til Gaarden stod aabne. I Biografen var vi netop naaet til det triste Punkt i Filmen, hvor Terje efter sit Fan-genskab vender tilbage og knæler ved den forpjuskede, fattige Gravhøj, der gemmer hans Kone og Barn. Medens han lænede sit Hoved mod det ludende Træ-kors, og Stormen rev og sled i hans store, lyse Haar, lagde jeg alt, hvad jeg havde af Følelse i »Aases Død«. Da skete det! Kontrollen havde for at skaffe lidt Kø-lighed aabnet Døren ud til en Trappe, hvor der ogsaa stod et Vindue aabent til Gaarden, og pludselig skar igennem al Sørgeligheden Jacob Lunds gnistrende, piftende, humørfyldte Piccolofløjte og drukkede baade Snøft og »Aases Død« med den muntre Mølletur fra »Les Lanciers«. Og jeg tør nok sige, at Alvorsstem-ningen var noget svær at faa frem igen til den Fore-stilling!

Trods den mangelfulde Teknik og de primitive For-hold var der en vis Hygge over den gamle Biograf, og Datidens Publikum morede sig sikkert lige saa godt som Nutidens mere blaserede Biografgængere, der er forvænt med Technicolor, stereofonisk Lyd, Lænestole og elegante Ventesaloner!

Bio's Indgang i Hotel Prinsens Gaard.
Mange Roskildensere vil nikke genkendende til den udvendige Trappe.